

KLAUSIMYNAS PASKIRTAJAM KOMISIJOS NARIUI**Danui JØRGENSENUI****Energija ir būstas****1. Bendroji kompetencija, įsipareigojimai Europos Sąjungai ir asmeninis nepriklausomumas**

Kurie Jūsų asmeninės kvalifikacijos ir patirties aspektai ypač svarbūs norint eiti Komisijos nario pareigas ir užtikrinti, kad būtų siekiama bendrojo Europos intereso, ypač srityje, už kurią būtumėte atsakingas? Kaip prisidėsite prie Komisijos politinių gairių įgyvendinimo? Kaip įgyvendinsite lyčių aspekto integravimą ir kaip lyčių aspektu grindžiamą požiūrį įtrauksite į visas Jūsų atsakomybei priskirtinas politikos sritis? Kaip įgyvendinsite jaunimo klausimų integravimą?

Kaip galėtumėte įtikinti Parlamentą, jog esate nepriklausomas? Kaip užtikrintumėte, kad dėl Jūsų ankstesnės, dabartinės ar būsimos veiklos nekils jokių abejonių, kad galite tinkamai eiti pareigas Komisijoje?

Europos Sąjunga – labai svarbi viso mano profesinio gyvenimo dalis. Į Europos Parlamentą buvau išrinktas sulaukęs 29-erių ir man buvo didelė garbė būti jo nariu beveik 10 metų.

Būnat Europos Parlamento nariu išaugo mano pagarba Europos Parlamentui ir jo itin svarbiam vaidmeniui formuojant Europos ateitį ir kartu užtikrinant apčiuopiamą naudą mūsų piliečiams. Suprantu ES politikos formavimo sudėtingumą ir tai stiprina mano įsitikinimą, kad norint pasiekti reikšmingų rezultatų svarbu bendradarbiauti.

2013 m. grįžau į Daniją ir iki 2015 m. ėjau maisto, žemės ūkio ir žuvininkystės ministro pareigas, o vėliau buvau išrinktas į Danijos Folketingą. Nuo 2019 m. iki neseno laiko buvau pirmiausia klimato, energetikos ir komunalinių paslaugų ministras, o vėliau – vystomojo bendradarbiavimo ir pasaulinės klimato politikos ministras, atsakingas už atstovavimą Danijai įvairių sudėčių Europos Sąjungos Taryboje ir už ES teisės aktų įgyvendinimą. Šios funkcijos taip pat padėjo man gerai suprasti, kokį poveikį ES lygmeniu priimti sprendimai daro valstybėms narėms įgyvendinimo procese. Be to, energetikos ministro pareigas ėjau sudėtingu laikotarpiu – per energetikos krizę, kurią sukėlė Rusijos invazija į Ukrainą, per jį išbandytas tiek nacionalinis, tiek ES bendradarbiavimas energetinio saugumo srityje ir patvirtinta energetikos pertvarkos svarba ES energetikos sistemos atsparumui.

Jei būsiu paskirtas, manau, kad tai, jog esu susipažinęs tiek su Europos Parlamento, tiek su Tarybos darbu, gali būti privalumas einant Komisijos nario pareigas. Tačiau taip pat puikiai suprantu, kad vykdant šias naujas pareigas reikės išmokti kur kas daugiau.

Pastaraisiais metais taip pat aktyviai dalyvavau tarptautinėse derybose dėl JT bendrosios klimato kaitos konvencijos ir su tokiais organizacijomis kaip Tarptautinė energetikos agentūra, Pasaulio bankas ir Afrikos plėtros bankas. Taip įgijau daug tarptautinės diplomatijos ir derybų patirties, kuri, tikiuosi, bus naudinga Europos Komisijos darbui atstovaujant ES pasaulinėje arenoje.

Energetikos, klimato ir aplinkos klausimai yra mano motyvacijos variklis. Žalioji pertvarka yra ne tik aplinkosaugos padiktuota būtinybė, bet ir socialinė bei ekonominė galimybė. Ji gali skatinti konkurencingumą, kurti darbo vietas ir daugiau europiečių suteikti galimybę apsirūpinti švaria ir įperkama energija ir tvaresniu bei įperkamu būstu, o kartu ir užtikrinti, kad nė vieno nepaliknūme nuošalyje. Šio tikslo siekiau dirbdamas Danijoje, visų pirma per Danijos klimato aktą ir derybas dėl kelių politinių susitarimų dėl energetikos. Energetika ir būsto sektorius yra sudėtingos ir daugialypės politikos sritys, kuriose reikia gerai išmanyti tiek techninius, tiek politinius aspektus. Žinoma, turėsiu dar daug ko išmokti. Vis dėlto manau, kad mano patirtis turėtų leisti man veiksmingai prisidėti ir kartu išlikti atviram galimybei kliautis savo kolegų ir Europos Parlamento narių kompetencija ir gairėmis.

Kaip pabrėžta Komisijos politinėse gairėse, energetika yra esminis ramstis sprendžiant pagrindinius uždavinius, su kuriais susiduria ES, tokius kaip pragyvenimo išlaidos ir energijos nepriteklus, Europos įmonių konkurencingumas ir žaliosios darbo vietos Europos darbuotojams, išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimas ir mūsų ekonomikos dekarbonizacija, įperkamos ir švarios energijos tiekimo ir kartu technologinio neutralumo užtikrinimas, ES geopolitinio vaidmens diplomatijoje energetikos srityje stiprinimas, pradedant Ukraina ir Europos kaimyninėmis šalimis.

Jei būsiu patvirtintas Komisijos nariu, tai bus mano pareiga spręsti šiuos uždavinius glaudžiai bendradarbiaujant su kitais Komisijos nariais, siekiant prisidėti prie tvaresnės, klestinčios ir konkurencingesnės Europos kūrimo, stiprinti mūsų suverenumą ir visuomenę, kartu išsaugant ir stiprinant mūsų socialinį modelį.

Kadangi visi uždaviniai yra tarpusavyje susiję, susiję ir jiems spręsti reikalinga politika ir veiksmai, pavyzdžiui:

- didinti investicijas į švarią energiją, pradedant nuo 2030 m. teisinės sistemos įgyvendinimo, stiprinti pramonės konkurencingumą ir mažinti Europos namų ūkių pragyvenimo ir įmonių gamybos išlaidas. Tai bus daroma, pvz., pagal švarios pramonės kursą, įperkamos energijos veiksmų planą ir švarių investicijų strategiją, taip pat stiprinant energetikos sąjungą, užtikrinant patikimą valdymą kartu su ES valstybėmis narėmis;
- užtikrinti socialinę, teisingą ir konkurencingą energetikos pertvarką, bendradarbiaujant su Europos energetikos sektoriumi ir profesinėmis sąjungomis, kad pertvarka būtų socialiai įtrauki ir ekonomiškai perspektyvi;
- mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir toliau dekarbonizuoti mūsų energetikos sistemą, kartu įgyvendinant Europos žaliąjį kursą, kurio siekis – iki 2050 m. neutralizuoti poveikį klimatui;
- prisidėti prie kainų mažinimo modernizuojant mūsų elektros tinklo infrastruktūrą ir kuriant saugią, atsparią ir tarpusavyje sujungtą energetikos sistemą. Tai padaryti padės elektrifikavimo veiksmų planas ir energijos importo iš Rusijos nutraukimo veiksmų planas;
- stiprinti Europos diplomatiją energetikos srityje tiek mūsų kaimynystėje, tiek bendradarbiaujant su Ukraina ir sprendžiant plėtros energetikos aspektą, taip pat ir pasaulinėje arenoje.

Išnagrinėję mano atsakomybės sritis – energetikos ir būsto sektoriaus – visapusiškas sinergijas, pateiksime Europos įperkamo būsto planą, kad paremtume milijonus jaunų žmonių ir šeimų, kuriems sunku rasti įperkama būstą, tikėdamiesi Europos Parlamento ir visų susijusių suinteresuotųjų subjektų paramos. Daug dėmesio skirsiu pastatų energijos vartojimo efektyvumui ir prisidėsiu prie pirmosios ES kovos su skurdu strategijos konkrečiais veiksmais, kad būtų pasiekta apčiuopiamų rezultatų, kaip antai sumažėtų energijos sąnaudos ir energijos nepriteklus visoje Europoje. Tai ne tik sustiprins mūsų socialinę sanglaudą, bet ir prisidės prie mūsų ekonomikos augimo ir konkurencingumo siekiant tvaresnės ir klestinčios Europos.

ES politika yra tikrai naudinga Europos piliečiams tik tuo atveju, jei atspindi mūsų žemyno įvairovę ir įgyvendinama laikantis įtraukaus požiūrio. Lytis, kaip ir rasė, seksualinė orientacija, socialinė ir ekonominė padėtis, negalia, amžius ar įsitikinimai, yra svarbus elementas. Remsiu 2020–2025 m. lyčių lygybės strategijos įgyvendinimą savo kompetencijos srityse ir tinkamai atsižvelgsiu į atitinkamas Europos Parlamento rezoliucijas. Atsižvelgdamas į lyčių aspektą savo atsakomybės srityje, stengsiuosi užtikrinti, kad į šią būtinybę būtų visapusiškai atsižvelgta visose mano iniciatyvose. Be to, užtikrinsiu savo komandos lyčių pusiausvyrą.

Dabartinė politika, visų pirma susijusi su būstu, pastatais, taip pat atsinaujinančiais energijos ištekliais, mažo anglies dioksido pėdsako technologijomis ir kt., paveiks dabartinės jaunimo kartos gyvenimą ir būsimas kartas. Kaip buvęs jaunasis Europos Parlamento narys užtikrinsiu, kad jaunimo dalyvavimas būtų svarbi mano veiklos dalis. Kasmet rengsiu jaunimo politikos dialogus (pirmasis toks renginys įvyks per pirmąsias 100 mano kadencijos dienų), kad jaunimas turėtų galimybę reguliariai man išsakyti savo nuomones svarbiausiomis mano atsakomybės srities temomis ir apie svarbiausias iniciatyvas. Toliau remsiu [Jaunųjų energetikos ambasadorių programą](#), kuria siekiama suburti jaunų žmonių, propaguojančių perėjimą prie švarios energijos, bendruomenę.

Savo veikloje visapusiškai laikysiuosi Sutarčių ir Komisijos narių elgesio kodekso raidės ir dvasios. Neklausysiu jokios vyriausybės ar kito subjekto nurodymų ir visada veiksiu vadovaudamasis Europos interesais. Palaikysiu pokalbį su piliečiais ir suinteresuotaisiais subjektais. Ir visada stengsiuosi dirbti remdamasis ir vadovaudamasis faktais ir mokslu. Esu įsipareigojęs laikytis aukščiausių etikos standartų ir visapusiškai laikytis ES sutarčių raidės ir dvasios, taip pat įsipareigojimo veikti Europos labui. Jei susiklostytų situacija, dėl kurios galėtų kilti interesų konfliktas arba būtų suabejota mano nešališkumu, nedelsdamas apie tai pranešiu Komisijos Pirmininkei. Išsami mano interesų deklaracija skelbiama viešai ir įsipareigoju ją atnaujinti, jei mano asmeninės aplinkybės pasikeistų.

2. Skiriamos pareigos ir bendradarbiavimas su Europos Parlamentu

Ar galite įsipareigoti tinkamai informuoti Parlamentą apie savo ir savo departamentų veiksmus? Kokių atžvilgiu manote, kad esate atskaitingas Parlamentui?

Kokius konkrečius įsipareigojimus esate pasirengęs priimti dėl dalyvavimo ir dalyvavimo Parlamente tiek komitete, tiek plenariniame posėdyje, skaidrumo, bendradarbiavimo ir veiksmingų tolesnių veiksmų, susijusių su Parlamento pozicijomis ir prašymais dėl teisėkūros iniciatyvų? Ar esate pasirengęs tomis pačiomis sąlygomis kaip ir Tarybai laiku teikti Parlamentui informaciją ir dokumentus, susijusius su planuojamomis iniciatyvomis ar vykdomomis procedūromis?

Atsižvelgdamas į savo, kaip Europos Parlamento nario ir kaip nacionalinio ministro patirtį, puikiai suprantu, kad Parlamentui, kaip vienai iš teisėkūros institucijų, tenka lemiamas vaidmuo, be kita ko, energetikos ir būsto srityse. Jei Europos Parlamentas mane patvirtins, būsiu visapusiškai įsipareigojęs kuo glaudžiau bendradarbiauti su jūsų institucija visais mano atsakomybės sričiai priklausančiais klausimais.

Konkrečiai užtikrinčiau aukščiausio lygio atvirą ir skaidrų bendradarbiavimą su Europos Parlamentu, sąžiningai ir visapusiškai laikydamasis Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros ir Pagrindų susitarimo dėl Europos Parlamento ir Europos Komisijos santykių. Be to, remdamasis savo, kaip Europos Parlamento nario patirtimi, manau, kad šis glaudus bendradarbiavimas yra labai svarbus siekiant bendro sutarimo dėl būsimų iniciatyvų ir veiksmingo ir glaudaus bendradarbiavimo su mūsų Europos piliečiais ir jų labui.

Europos Parlamentas yra vienintelė tiesiogiai renkama institucija, atstovaujanti Europos piliečiams, kuriems noriu tarnauti. Todėl natūralu, kad būsiu jums atskaitingas ir noriu tokiu būti.

Reguliariai dalyvausiu tiek plenariniuose, tiek atitinkamų komitetų posėdžiuose, ir galėsite tikėtis esminio ir konstruktyvaus dialogo su manimi. Energetikos politikos srityje pagrindinis partneris būtų Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos (ITRE) komitetas, taip pat glaudžiai bendradarbiaučiau su Europos Parlamento nariais kituose komitetuose. Siekiant sukurti visavertę Europos būsto politiką, pagrindinis partneris bus Užimtumo ir socialinių reikalų (EMPL) komitetas, jau išitraukęs į šios svarbios temos nagrinėjimą, kartu su Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos (IMCO) bei Regioninės plėtros (REGI) komitetais. Tačiau ir kiti komitetai gali būti ir bus svarbūs dirbant įvairiais klausimais.

Prisiimčiau politinę atsakomybę už savo kompetencijos srities veiklą ir reguliariai informuočiau Parlamentą apie būsimus veiksmus, stiprindamas tarpusavio pasitikėjimą, didindamas skaidrumą ir keitimąsi informacija. ES ir mūsų piliečių labai galite tikėtis, kad atidžiai įsiklausysiu į jūsų nuomonę ir būsiu sąžiningas tarpininkas, ieškantis sąsąjū ir randantis subalansuotą kompromisą visuose teisėkūros procedūrų etapuose.

Vadovaudamasis Pagrindų susitarimu dėl Europos Parlamento ir Europos Komisijos santykių taip pat įsipareigoju daryti viską, kas nuo manęs priklauso, kad Komisijos atsakymas į Europos Parlamento rezoliucijas būtų pateikiamas per tris mėnesius. Esu pasirengęs prisidėti prie tolesnių veiksmų, susijusių su Parlamento iniciatyvomis pagal SESV 225 straipsnį. Stengsiuosi kiek galėdamas skubiau patenkinti Parlamento narių prašymus, atsiliepti į laiškus ir atsakyti į klausimus. Taip pat būčiau įsipareigojęs prisidėti prie daugiametės programos sudarymo šios naujos kadencijos pradžioje ir prie Bendros ES prioritetų deklaracijos. Taip pat įsipareigoju keistis informacija bei nuomonėmis apie Komisijos darbo programą, kaip susitarta Pagrindų susitarime dėl Europos Parlamento ir Europos Komisijos santykių.

Minėti dalykai susiję su institucine bendradarbiavimo su šiuo Parlamentu struktūra. Tačiau būkite tikri, jei šis Parlamentas patvirtins mane Komisijos nariu, mano asmeninis noras ir siekis bendradarbiauti mūsų sąveikai bus ne mažiau svarbus – ar netgi kur kas svarbesnis – už šio oficialaus susitarimo tekstą.

Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto klausimai

3. Daugeliui žmonių trūksta įperkamo būsto. Kaip užtikrinsite, kad pirmuoju Europos įperkamo būsto planu, apie kurį paskelbė išrinktoji Komisijos Pirmininkė Ursula von der Leyen, būtų suteikta pakankamai įperkamo būsto, tam, kad būtų patenkinti mažas ir vidutinės pajamas gaunančių grupių būsto poreikiai? Kokių konkrečių veiksmų numatote, visų pirma siekiant užtikrinti, kad pagal planą būtų sudarytos sąlygos būtinoms viešosioms ir privačiosioms investicijoms, kad visiems būtų užtikrintas įperkamas ir prieinamas būstas bei galimybės? Kaip užtikrinsite principą „pirmiausia – būstas“, nes įrodyta, kad jis yra veiksmingas tiek ekonominiu, tiek socialiniu požiūriu, siekiant panaikinti benamystę? Koks jūsų požiūris į privačių nuosavybę vykdant bet kokius Sąjungos

veiksmus būsto srityje? Kaip šiomis aplinkybėmis užtikrinsite glaudų bendradarbiavimą su paskirta vykdomąja pirmininko pavaduotoja R. Minzatu?

Būsto krizei įveikti mums reikia vietos, nacionalinių ir europinių sprendimų. Jei būsiu patvirtintas pirmuoju specialiai už būsto sektorių atsakingu Komisijos nariu, dirbsiu kartu su Europos Parlamentu, valstybėmis narėmis, vietos valdžios institucijomis ir visais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, kad padėčiau pasiekti teigiamų rezultatų žmonėms, visų pirma jaunimui ir šeimoms, kuriems sunku rasti įperkama būstą visoje Europoje.

Atsižvelgdama į mano įgaliojamąjį raštą, Komisija pateiks pirmąjį Europos įperkamo būsto planą. Pagal tą planą bus teikiama techninė pagalba miestams ir valstybėms narėms, skatinamos investicijos ir daugiausia dėmesio skiriama būsto sektoriuje reikalingiems įgūdžiams. Į jį taip pat bus įtraukta būsto statybos strategija, visų pirma siekiant padidinti būsto pasiūlą (daugiau informacijos pateikta atsakyme į 11 klausimą). Rengdami planą remsimės turima patirtimi, kaip antai Europos įperkamo būsto iniciatyva, pagal kurią visoje Europoje vykdoma įtraukti 100 pavyzdinių rajonų renovacija. Iš jos supratau, koks svarbus yra įtraukus požiūris, kai įtraukiamas Europos Parlamentas ir visi kiti susiję suinteresuotieji subjektai – viešasis ir privatusis sektoriai, pasiūla ir paklausa. Todėl planą rengsiu glaudžiai konsultuodamasis su visais pagrindiniais būsto sektoriaus suinteresuotaisiais subjektais.

Geresnis bendradarbiavimas su būsto ekosistemos suinteresuotaisiais subjektais bus mano prioritetas. Prie darbo prisidės speciali darbo grupė, kurioje dalyvaus atitinkamos Komisijos tarnybos. Tai užtikrins nuoseklų požiūrį į visas politikos sritis ir finansavimą, kuriuo galima paremti planą, ir padės remtis iki šiol atliktu darbu ir analize. Taip pat turime visapusiškai įgyvendinti naujas priemones, nustatytas neseniai priimtuose teisės aktuose dėl pastatų. Šiuo atžvilgiu bus labai svarbus glaudus dialogas su nacionalinėmis valdžios institucijomis. Remsime už startuolius, mokslinius tyrimus ir inovacijas atsakingo Komisijos nario darbą, šiuo tikslu gausindami naujojo europinio bauhauzo iniciatyvos bendruomenę.

Siekiant pagerinti būsto įperkumą, labai svarbu sutelkti papildomų viešųjų ir privačiųjų išteklių. Jau yra ES lygmens priemonių investicijoms į įperkama ir socialinį būstą pritraukti, pavyzdžiui, programa „InvestEU“. Remdamiesi šia patirtimi ir bendradarbiaudami su Europos investicijų banku, taip pat su tarptautinėmis finansų įstaigomis, nacionaliniais skatinamojo finansavimo bankais ir kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, sukursime europinę investavimo į įperkama ir tvarų būstą platformą. Be to, remdamasis įgaliojamuoju raštu, padėsiu už sanglaudą ir reformas atsakingam vykdomajam pirmininko pavaduotojui parengti pasiūlymą, kuriuo valstybėms narėms bus suteikta galimybė padidinti būsto rinkos likvidumą ir padvigubinti planuojamas sanglaudos politikos investicijas į įperkama būstą (daugiau informacijos pateikta atsakyme į 12 klausimą). Taip pat padėsiu už švarią, teisingą ir konkurencingą pertvarką atsakingam vykdomajam pirmininko pavaduotojui peržiūrėti valstybės pagalbos taisykles, kad būtų galima taikyti paramos būstui priemonės, visų pirma susijusias su energijos vartojimo efektyvumu ir socialiniu būstu (daugiau informacijos pateikta atsakymuose į 5 ir 9 klausimus). Šių pastangų pagrindas taip pat bus greitas ir veiksmingas Socialinio klimato fondo veiklos plėtojimas.

ES apie 1 mln. žmonių neturi namų, o pastaraisiais metais jų skaičius daugelyje valstybių narių didėjo. Komisija jau remia visus susijusius suinteresuotuosius subjektus Europos kovos su benamyste platformoje. Paašškėjo, kad strategijos „svarbiausia – būstas“, pagal kurias siekiama benamiams pirmiausia suteikti nuolatinį būstą, kartu teikiant socialinę paramą, yra labai veiksmingas ir ekonomiškai efektyvus metodas mažinti atskirtį dėl būsto. Šis požiūris palaipsniui įtraukiamas į nacionalines kovos su benamyste strategijas. Strategijos „svarbiausia – būstas“ remiamos ir ES lėšomis, pavyzdžiui, per „Europos socialinį fondą +“. Į šią patirtį atsižvelgsime rengdami pirmąjį Europos įperkamo būsto planą, kad būtų patenkinti visų piliečių, įskaitant pažeidžiamiausius, poreikiai.

Atsakomybė apsaugoti privačią nuosavybę ir kovoti su neteisėtu būsto užėmimu pirmiausia yra nacionalinio lygmens atsakomybė. Todėl šioje srityje užtikrinti, kad būtų veiksmingai gerbiamos ir saugomos pagrindinės teisės, turi valstybės narės, įskaitant jų teismines institucijas. Apskritai Europos įperkamo būsto planu bus siekiama skatinti didesnes privačias investicijas į įperkamo būsto pasiūlą, o tai priklauso, be kita ko, nuo pagarbos privačios nuosavybės teisėms.

Už žmones, įgūdžius ir parengtį atsakingo vykdomojo pirmininko pavaduotojo vedama, Komisija pradės įgyvendinti pirmąją ES kovos su skurdu strategiją, kad padėtų žmonėms naudotis jiems reikalingomis pagrindinėmis paslaugomis ir apsauga ir šalintų pagrindines skurdo priežastis. Labai glaudžiai bendradarbiausiu su vykdomuoju pirmininko pavaduotoju, kad būtų užtikrinta kuo didesnė Europos įperkamo būsto plano ir ES kovos su skurdu strategijos sinergija. Tas pats pasakytina ir apie įgūdžių sąjungą, įskaitant naująją Europos profesinio rengimo ir mokymo strategiją, kuri gali būti ypač svarbi stiprinant įgūdžius statybos sektoriuje.

4. Jūsų įgaliojajame rašte nurodyta, kad jūsų darbas padės spręsti energijos nepritekliaus problemą ir užtikrinti socialinę, teisingą ir konkurencingą pertvarką. Kokią politiką ketinate įgyvendinti, kad būtų apsaugoti tie, kuriuos labiausiai paveikė energijos nepriteklis, užtikrinant įperkama renovaciją ir prieigą prie ekologiško būsto? Kaip įperkamu energijos kainų veiksnių planas padės spręsti energijos nepritekliaus problemą? Kokias konkrečias paskatas numatote, kad būtų skatinama ilgalaikė ekologiško socialinio ir viešojo būsto plėtra, žalieji pastatai ir savininkų bei nuomininkų energijos sąnaudų mažinimas?

Niekas nebus paliktas nuošalyje: tai yra pagrindinis socialinės, teisingos ir konkurencingos energetikos pertvarkos principas. Nuo energetikos krizės pradžios energijos nepriteklis didėja ir 2023 m. 47 mln. ES piliečių (10,6 proc. ES gyventojų) negalėjo tinkamai šildyti savo namų. Energijos nepritekliaus problemos sprendimas yra vienas iš pagrindinių teisingos pertvarkos elementų ir bus svarbus mūsų būsimoje būsto politikoje. Labai svarbu apsaugoti energijos nepriteklių patiriančias, pažeidžiamas grupes ir regionus, visų pirma anglių pramonės regionus, kuriuose vyksta pertvarka, siekiant užtikrinti, kad pereiti prie švarios energijos būtų naudinga visiems piliečiams.

Svarbus vaidmuo mažinant energijos nepriteklių gali tekti energijos vartojimo efektyvumui ir efektyviai energiją vartojantiems prietaisams, nes taip galima mažinti energijos poreikį, vartotojų sąskaitas už energiją ir užtikrinti, kad energija būtų įperkamesnė žmonėms ir įmonėms. Anksčiau šiais metais Europos piliečių forumas energijos vartojimo efektyvumo klausimais pateikė naudingų rekomendacijų, pavyzdžiui, įgalinti vartotojus efektyviau vartoti energiją, visų pirma gaminių etiketėse pateikiant informaciją apie gaminio energijos sąnaudas arba remiant gyvenamųjų pastatų renovaciją, kad jie efektyviau vartotų energiją. Įvertinsiu, kaip šias rekomendacijas būtų galima geriausiai įgyvendinti per šią kadenciją.

Tiek galiojančiuose ES teisės aktuose, tiek 2023 m. Komisijos rekomendacijoje dėl energijos nepritekliaus, tiek Socialinio klimato fondo nuostatose pripažįstama, kad reikia skubiai spręsti energijos nepritekliaus klausimą ir apsaugoti tuos, kuriems jis daro didžiausią poveikį. Naujos redakcijos Energijos vartojimo efektyvumo direktyvoje pabrėžiama, kad valstybės narės nustatydamos savo energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir investicijas, pirmenybę turi teikti energijos nepritekliui. Be to, liepos mėn. įsigaliojusioje elektros energijos rinkos modelio reformoje nustatyta pareiga apsaugoti energijos nepriteklių patiriančius asmenis nuo elektros energijos atjungimo. Anglių pramonės regionų pertvarkos iniciatyva ir Teisingos pertvarkos fondas jau remia anglių pramonės ir daug anglies dioksido išskiriančias bendruomenes ir regionus, visų pirma siekdami kurti darbo vietas regionuose, kuriuose kitos darbo vietos gali išnykti.

Piliečių energetikos dokumentų rinkiniu bus sprendžiama energijos nepritekliaus problema ir padedama užtikrinti, kad energija būtų prieinama visiems. Šio dokumentų rinkinio pagrindas bus tvirtesnė partnerystė su valstybėmis narėmis, siekiant padidinti galimybes gauti investicijų į energijos vartojimo efektyvumą pastatuose, labai mažose įmonėse ir MVĮ, taip pat pagerinti prieigą prie atsinaujinančiųjų išteklių energijos. Piliečių energetikos dokumentų rinkiniu taip pat bus remiama ES kovos su skurdu strategija ir prisidedama prie Europos įperkamo būsto plano. Pažeidžiami namų ūkiai ne tik neperka energijos, bet dažnai neturi ir galimybių gauti informacijos ir lėšų energijos vartojimo efektyvumui didinti. Pasitelkdami Europos Parlamento pasiūlytą ir finansuojamą Energijos nepritekliaus konsultacijų centrą toliau užtikrinsime, kad vietos valdžios institucijos ir bendruomenės gautų techninę paramą veiksmingoms priemonėms kurti ir įgyvendinti.

Įperkamos energijos veiksnių planu (žr. atsakymą į 8 klausimą) bus remiami nauji energijos vartojimo būdai, grindžiami vietos energetikos bendruomenėmis ir dalijimusi energija. Mums reikia konkrečių veiksnių ir rezultatų vietoje, todėl bendradarbiausiu su visais suinteresuotaisiais subjektais, kad novatoriškais energetikos produktais ir paslaugomis galėtų naudotis individualūs ir verslo vartotojai.

Kad paremčiau šias pastangas, jei būsiu patvirtintas, glaudžiai bendradarbiausiu su kitais Komisijos nariais, siekdamas užtikrinti, kad iš Socialinio klimato fondo ir sanglaudos politikos lėšų būtų teikiama reikiama finansinė parama pažeidžiamiausiems asmenims apsaugoti.

Skatinant žaliųjų būstų ir pastatų plėtrą labai svarbus patikimas planavimas. Konkrečiai, naujos redakcijos Pastatų energinio naudingumo direktyvoje numatyti nacionaliniai pastatų renovacijos planai rodytų aiškia kryptį rinkos dalyviams, įskaitant statybos pramonę ir finansų įstaigas. Tai taip pat gali sumažinti trypčiojimo vietoje politikos, kuri, deja, yra praeityje pakenkusi pastatų sektoriui, riziką.

Kaip nustatyta Pastatų energinio naudingumo direktyvoje ir Energijos vartojimo efektyvumo direktyvoje, nacionalinės finansinės paskatos pirmiausia turės būti skirtos pažeidžiamiems namų ūkiams, įskaitant energijos nepriteklių patiriančius asmenis ir socialiniuose būstuose gyvenančius asmenis. Energijos nepriteklių patiriantys piliečiai dažnai gyvena prasčiausio energinio naudingumo ir menkiausiai izoliuotuose ES pastatuose, kuriuos

renovuoti reikia pirmiausia. Gyvenamųjų pastatų renovacija turėtų apimti reprezentatyvią nuomojamų pastatų dalį, kad nuomininkai gautų naudos dėl mažesnių sąskaitų už energiją ir gyventų geresniuose namuose. Siekdamas skatinti šio sektoriaus plėtrą, šalinsiu decentralizuotai ir vietoje vykdomai atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybai kylančias kliūtis. Šie svarstymai bus labai svarbūs rengiant Europos įperkamo būsto planą.

Galiausiai bendradarbiausiu su įvairiais suinteresuotaisiais subjektais, kad būtų sprendžiama energijos nepritekliaus problema ir skatinama ilgalaikė žaliąjo, socialinio ir viešojo būsto plėtra.

5. Įgaliojamajame rašte jums nurodoma padėti už švarią, teisingą ir konkurencingą pertvarką atsakingam vykdomajam pirmininko pavaduotojui reformuoti valstybės pagalbos taisykles, kad būtų galima taikyti paramos būstui priemonės, visų pirma socialinį būstą. Kokius ES valstybės pagalbos taisyklių ir socialinio būsto apibrėžties pakeitimus numatote visuotinės ekonominės svarbos paslaugų (VSP) teisės aktuose, siekiant užtikrinti, kad būstui nebūtų taikomos rinkos taisyklės ir kad būtų suteikta pakankamai socialinio būsto? Ar, kaip Komisijos narys, sieksite, kad valstybės investicijoms į būstą būtų taikomos aiškios fiskalinių taisyklių išimtis?

Jei būsiu patvirtintas Komisijos nariu, vadovaudamasis savo įgaliojamoju raštu remsiu už švarią, teisingą ir konkurencingą pertvarką atsakingą vykdomąjį pirmininko pavaduotoją jam vykdamas užduotį pateikti peržiūrėtas valstybės pagalbos taisykles, kad būtų sudarytos geresnės sąlygos taikyti paramos būstui priemonės, ypač įperkama efektyviai energiją vartojančiam ir socialiniam būstui.

Pagal galiojančias valstybės pagalbos taisykles valstybės narės gali įvairiais būdais remti galimybes gauti būstą. Kai kurios priemonės, įskaitant tas, kurios tiesiogiai naudingos namų ūkiams ir ES piliečiams, pagal ES teisę gali būti nelaikomos valstybės pagalba. Kitos priemonės atitinka visuotinės ekonominės svarbos paslaugų tvarką arba gali būti laikomos tiesiogiai suderinamomis su Sutartimi dėl ES veikimo. Pagal dabartines visuotinės ekonominės svarbos paslaugų taisykles valstybės narės gali įgyvendinti socialinio būsto priemones, t. y. teikti socialinį būstą nepalankioje padėtyje esantiems piliečiams arba socialiai remtinoms grupėms. Be to, pagal galiojančias valstybės pagalbos taisykles valstybės narės taip pat gali remti efektyviai energiją vartojančių būstų plėtrą.

Nors politinė būtinybė imtis tolesnių veiksmų, kad būtų sudarytos sąlygos gauti įperkama ir efektyviai energiją vartojantį būstą, yra neatidėliotina ir aiški, iš ligšiolinio Komisijos keitimosi nuomonėmis su valstybėmis narėmis matyti, kad valstybės pagalbos įperkama būstui taisyklių peržiūra yra daugialypis klausimas ir reikia toliau vertinti, kaip geriausiai pasiekti mūsų užmojus. Vykdydami šią užduotį turime rasti tinkamą pusiausvyrą, kad nebūtų išstumtos privačios investicijos ir nebūtų pernelyg iškraipoma konkurencija būsto rinkoje, taip pat užtikrinti tinkamą paramą socialiniam būstui pažeidžiamiausiems visuomenės nariams, nes tai tebėra pagrindinė valdžios atsakomybė pagal visuomenės sutartį.

Bendradarbiausiu su už švarią, teisingą ir konkurencingą pertvarką atsakingu vykdomuoju pirmininko pavaduotoju, kad būtų remiamasi atliktu darbu siekiant nustatyti, kokie konkretūs visuotinės ekonominės svarbos paslaugų taisyklių ir susijusių gairių pakeitimai galėtų būti įgyvendinti siekiant skatinti investicijas ir užtikrinti būsto įperkumą visiems, išsamiai informuojant Europos Parlamentą. Šių taisyklių peržiūra yra dalis platesnio iniciatyvų rinkinio, įtraukto į būsimą Europos įperkamo būsto planą, kurį pateiksiu kartu su atitinkamais Komisijos narių kolegijos nariais.

Ką tik reformuotos bendros fiskalinės taisyklės. Naujosios nuostatos įsigaliojo 2024 m. balandžio 30 d. ir jomis užtikrinama tinkama poreikio užtikrinti skolos tvarumą ir poreikio investuoti bei vykdyti reformas pusiausvyrą, kad būtų užtikrintas tvarus ir integracinis augimas. Fiskalinėse taisyklėse nenumatyta aiškių išimčių jokioms išlaidoms, tačiau į grynųjų išlaidų rodiklio apibrėžtį neįtrauktos palūkanų išlaidos, Sąjungos programų išlaidos, visiškai atitinkančios pajamas iš ES fondų, ir nacionalinis bendras Sąjungos finansuojamų programų finansavimas. Tai buvo sąmoningas teisėkūros institucijų pasirinkimas. Naujųjų nuostatų naujovė yra ta, kad valstybės narės turi galimybę pasirinkti ilgesnį fiskalinio koregavimo planą, jei tai pagrindžiama patikimais įsipareigojimais investuoti ir vykdyti reformas. Šis požiūris suteikia tam tikrų fiskalinio manevravimo galimybių, kuriomis valstybės narės gali pasinaudoti investicijoms skatinti.

Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto klausimai

6. Ką manote apie savo atsakomybės sritį, be Jūsų įgaliojimo rašto, ir kas norėtumėte būtų laikoma Jūsų palikimu? Kokius pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų ir kitas iniciatyvas siūlysite Komisijos narių kolegijai priimti per ateinančius penkerius metus, ypač per pirmąsias 100 dienų? Kaip užtikrinsite, kad šie pasiūlymai ir galiojančių teisės aktų įgyvendinimas sustiprintų Europos konkurencingumą? Ar šiuos pasiūlymus dėl teisėkūros

procedūra priimamų aktų ketinate grįsti specialiais poveikio vertinimais? Kaip planuojate užtikrinti veiksmingą Europos žaliojo kurso ir visų su energetika susijusių teisės aktų įgyvendinimą? Kaip užtikrinsite veiksmingą principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ įgyvendinimą priimant planavimo, politikos ir pagrindinių investicijų sprendimus? Koks, jūsų nuomone, yra energijos vartojimo efektyvumo vaidmuo didinant ES pramonės konkurencingumą? Ką manote apie energetikos sąjungos valdymą? Koks, jūsų nuomone, yra technologinio neutralumo vaidmuo energetikos sektoriuje? Ką manote apie branduolinę energiją ir mažus modulinius reaktorius? Kaip planuojate siekti pažangos energetikos sistemos integravimo srityje? Kaip ketinate stiprinti piliečių dalyvavimą jūsų darbe?

Energetika yra labai svarbi sprendžiant problemas, su kuriomis susiduria Europa: saugumo, įskaitant ekonominį saugumą, pragyvenimo išlaidų ir konkurencingumo, taip pat klimato kaitos, kuri, kaip matėme vien šiemet, darė poveikį žmonių gyvenimui visoje Europoje. Mano pagrindinis tikslas – užtikrinti, kad būtų tiekiami švari ir įperkama energija, kuri yra labai svarbi Europos konkurencingumui, saugumui ir mūsų dekarbonizacijos pastangoms, kuriant tvirtą energetikos sąjungą. Be to, pertvarka turi būti teisinga mūsų piliečiams, visų pirma kalbant apie darbo vietas ir išlaidas, įskaitant įperkama ir tvarų būstą.

Jei būsiu patvirtintas, pagal švarios pramonės kursą per pirmąsias 100 dienų pasiūlysiu įperkamos energijos veiksmų planą (žr. atsakymą į 8 klausimą), kuriame bus nustatytas darbo planas, kaip užsitikrinti pigesnės energijos investuojant, kuriant infrastruktūrą ir bendradarbiaujant, kad būtų sumažintos sistemos sąnaudos. Taip pat pasiūlysiu veiksmų gaires, kaip nutraukti energijos importą iš Rusijos. Toliau vykdant įgaliojimus, papildomos iniciatyvos, kuriomis bus siekiama prisidėti prie konkurencingumo, saugumo ir dekarbonizacijos pastangų, apims energijos tiekimo saugumo sistemos peržiūrą ir investicijų į švarią energiją strategiją, kuria siekiama skatinti naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją, didinti energijos vartojimo efektyvumą ir plėtoti energetikos infrastruktūrą. Elektrifikavimo veiksmų planas ir strateginis požiūris į šildymą ir vėsinimą taip pat padės užtikrinti, kad energija būtų įperkamesnė. Bendradarbiaudamas su už klimatą, nulinį taršos balansą ir švarų augimą atsakingu Komisijos nariu, pasiūlysiu sistemą, pagal kurią bus mažinamos ir palaipsniui nutraukiamos subsidijos iškastiniam kurui.

Siekiu, kad Europa pirmą kartą pasaulyje energetikos pertvarkos srityje, remdamasi europinėmis iniciatyvomis didinti atsinaujinančiųjų išteklių energetikos plėtrą ir energijos vartojimo efektyvumą ir padėdama nustatyti mūsų pasaulinę klimato ir energetikos viziją Brazilijoje vykšančioje pasaulinėje 30-ojoje JT bendrosios klimato kaitos konvencijos šalių konferencijoje ir vėliau. Be to, mūsų konkurencingumas yra glaudžiai susijęs su mūsų atviru strateginiu savarankiškumu. Turime neleisti, kad mūsų priklausomybę nuo iškastinio kuro pakeistų kita priklausomybė – nuo importuojamų švarių technologijų ir ypatingos svarbos žaliavų.

Per savo kadenciją atkreipsiu dėmesį į teisės aktų, kuriuos pateikiau Komisijos narių kolegijai vadovaudamasis Geresnio reglamentavimo gairėmis, poveikį, atsižvelgdamas į iššūkius ir tikslus, kompromisus, veiksmų galimybes ir galimą jų poveikį, skatindamas supaprastinimą ir remdamasis gerai struktūruotomis viešomis konsultacijomis ir grįžtamosios informacijos mechanizmais.

Tvirtesnė Europos pramonės ir konkurencingumo darbotvarkė gali būti sėkminga tik tuo atveju, jei ji bus įgyvendinama kartu su energetikos politika, dėl kurios jau susitarta.

Visiškas naujų priimtų su energetika susijusių teisės aktų įgyvendinimas yra politinis prioritetasis, todėl turime pasiekti Europos žaliojo kurso tikslus ir užtikrinti, kad piliečiai ir bendruomenės gautų naudos vietoje. Prižiūrėsiu ir aktyviai remsiu 2030 m. strategijos įgyvendinimą ir vykdymo užtikrinimą, glaudžiai bendradarbiaudamas su Europos Parlamentu ir valstybėmis narėmis, taip pat su miestais ir regionais, kad užtikrintume, jog einame teisinga linkme siekdami bendrų 2030 m. ir vėlesnio laikotarpio energetikos ir klimato tikslų. Šios įgyvendinimo pastangos apims tolesnius veiksmus, susijusius su galutinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų vertinimu, ir bent dviejų dialogų įgyvendinimo klausimais su suinteresuotaisiais subjektais organizavimą kasmet.

Įgyvendinimas yra labai svarbus Europos konkurencingumui. Pasiekus mūsų tikslus ir įgyvendinus teisės aktus dėl energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos, Europa gali ekonomiškai efektyviai sumažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro, nes mūsų ekonomika taptų mažiau priklausoma nuo importo, būtų integruota pigesnė atsinaujinančiųjų išteklių energija, kad būtų galima visapusiškai pasinaudoti jos teikiama nauda, ir būtų sprendžiama energijos nepritekliaus problema. Be to, neseniai parengta elektros energijos rinkos modelio reforma apima priemones, kurios padidins kainų stabilumą ir nuspėjamumą investuotojams ir suteiks priemonių investicijoms pritraukti, kad energetikos sistema būtų geriau sujungta visoje Europoje ir lankstesnė.

Tvirtai energetikos sąjungai reikia geresnio, paprastesnio, veiksmingesnio ir ekonomiškai efektyvesnio požiūrio ir valdymo. Tai labai svarbu siekiant bendromis jėgomis įgyvendinti mūsų užmojus klimato ir energetikos srityse, užtikrinti energijos tiekimą ir tiekti įperkamesnę energiją įmonėms ir vartotojams. Mums reikia partnerystės su valstybėmis narėmis, kad užtikrintume geresnį planavimą ir koordinuotus politinius sprendimus, pagerintume stebėseną, skaidrumą ir politinę atsakomybę. Nacionaliniai energetikos ir klimato srities veiksmų planai turi užtikrinti didesnę tikrumą, kad būtų paskatintos didžiulės investicijos, kurių reikia energetikos pertvarkai. Šiuo tikslu, bendradarbiaudamas su už klimata, nulinių taršos balansą ir švarų augimą atsakingu Komisijos nariu, atnaujinsiu ir supaprastinsiu esamą energetikos sąjungos valdymą. Taip pat atidžiai įvertinsiu padėtį ir bendradarbiausiu su atitinkamais Kolegijos nariais, visų pirma su Komisijos nariu, atsakingu už ekonomiką ir našumą, įgyvendinimą ir supaprastinimą, kad būtų pasiektas tolesnis supaprastinimas ir kuo geriau pasinaudota sinergija su konkurencingumo koordinavimo priemone, paskelbta politinėse gairėse.

Technologinis neutralumas yra pagrindinė sąvoka, neatsiejama nuo valstybių narių laisvės pasirinkti savo energijos rūšių derinį pagal mūsų Sutartis. Reikės visų atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako energijos sprendimų. Prognozės rodo, kad iki 2040 m. energetikos sektorius bus dekarbonizuotas. Prognozuojama, kad didžioji dalis energijos bus gaunama iš atsinaujinančiųjų išteklių ir nemaža dalis – iš branduolinės energijos. Mažieji moduliniai reaktoriai gali tiekti mažo anglies dioksido pėdsako elektros energiją ir šilumą ir padėti dekarbonizuoti ne tik elektros energijos gamybą, bet ir sektorius, kuriuose sunku sumažinti išmetamųjų teršalų kiekį, pavyzdžiui, transporto, chemijos ir plieno. Vadovaudamasis savo įgaliojamoju raštu, remsiu mažųjų modulinį reaktorių kūrimo ir diegimo spartinimą Europoje iki 2030 m., remdamasis Europos mažųjų modulinį reaktorių pramonės aljansu. Branduolinės energijos naudojimas ateityje ir toliau priklausys nuo griežčiausių branduolinės saugos standartų laikymosi, taip pat nuo saugaus visų rūšių branduolinių atliekų ir panaudoto branduolinio kuro šalinimo.

Principu „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ pirmenybė teikiama išmanesniai ir efektyvesniai energetikos sistemos eksploatavimui, o ne plėtrai. Komisija jau parengė pramonės, energetikos, transporto ir finansų sektoriams skirtas gaires, kurios padeda sprendimus priimantiems asmenims kartu su kitomis galimybėmis įvertinti efektyvaus energijos vartojimo alternatyvas. Pramonei reikia mažesnių energijos ir gamybos sąnaudų, kurias galima užtikrinti taikant efektyviau energiją vartojančius ir technologiškai pažangius pramoninius procesus. Taip mažėja sąnaudos, prisidedama prie tolesnio augimo, pritraukiama naujų klientų ir investuotojų ir didėja pramonės konkurencingumas. Elektrifikacija bus pagrindinė priemonė energijos vartojimo efektyvumui toliau didinti.

Per ateinančius penkerius metus Europai reikės integruoti įvairius energetikos sistemos elementus, pvz., elektros energijos ir šilumos tiekimo, vandenilio, lankstumo, energijos vartojimo efektyvumo ir galutinio vartojimo sektorius. Tikslas – pasinaudojant visokeriopa sinergija paspartinti dekarbonizaciją ir padaryti sistemą veiksmingesnę ir konkurencingesnę. Bendras tikslas bus užtikrinti, kad Europos perėjimas prie nulinio ŠESD balanso būtų grindžiamas integruota energetikos sistema, kurioje būtų naudojama vietoje pagaminta švari elektros energija. Labai svarbu toliau skaitmenizuoti energetikos sistemą ir išnaudoti skaitmeninių technologijų potencialą, todėl pateiksiu strategines skaitmenizacijos ir dirbtinio intelekto energetikos sektoriuje veiksmų gaires.

Tačiau energetikos pertvarka gali būti sėkminga tik tuo atveju, jei užtikrinsime, kad piliečiai iš tiesų gautų iš jos naudos ir joje dalyvautų: niekas nebus paliktas nuošalyje. Piliečių dalyvavimo stiprinimas bus pagrindinis mano darbo aspektas. Turime spręsti piliečiams rūpimus klausimus, susijusius su energijos įperkamumu, darbo vietomis, didėjančiomis būsto ir šildymo išlaidomis. Tai bus energetikos pertvarkos įgyvendinimo priešakinė linija. Komisija pateiks piliečių energetikos dokumentų rinkinį, kuriuo siekiama padėti užtikrinti, kad energetikos pertvarka būtų naudinga tiek pavieniams europiečiams, tiek bendruomenėms.

7. Kaip planuojate peržiūrėti tiekimo saugumo sistemą? Ko galima pasimokyti iš karo Ukrainoje? Kokią strategiją siūlytumėte toliau siekiant įvairovės tolstant nuo dominuojančių ar nepatikimų tiekėjų ir tiekimo maršrutų? Kokių iniciatyvų ketinate imtis, kad energijos tiekimas būtų apsaugotas nuo fizinių ir kibernetinių grėsmių? Kokių veiksmų imsitės, kad sumažintumėte priklausomybę nuo išorės tiekėjų, kartu stiprinant švarią energiją ir ypatingos svarbos infrastruktūrą ES, įskaitant vandenilio ekonomikos plėtrą ir pakankamą vandenilio tiekimą? Koks, jūsų nuomone, yra Europos vandenilio banko vaidmuo? Kaip rengtumėte Sąjungos strategiją dėl lankstumo, įskaitant reguliavimą apkrova ir kaupimą? Kaip spręsite energijos tiekimo nepastovumo problemą, susijusią su didėjančia elektros energijos gamyba iš atsinaujinančiųjų išteklių? Kaip vertinate esamą Europos tinklų teisinę sistemą ir kokių priemonių siūlytumėte siekiant ją patobulinti? Kokių konkrečių veiksmų siūlysite, kad paspartintumėte elektros energijos tinklų modernizavimą ir pašalintumėte esamas kliūtis valstybėse narėse ir tarp jų, be kita ko, skirstymo lygmeniu, skatinant perdavimą jūroje ir ypač dideliais atstumais bei pasiekiant 15 proc. jungiamųjų

linijų pralaidumo tikslą? Ką manote apie ES finansavimą energetikos infrastruktūros projektams ir jų vaidmenį Europos konkurencingumo fonde ir būsimoje DFP? Kokių priemonių numatote imtis Elektrifikacijos veiksmų planui?

ES turi tvirtą energijos tiekimo saugumo sistemą, tačiau ji turi būti paprastesnė ir labiau orientuota į ateitį. Ji taip pat turėtų būti išplėsta, kad būtų atsižvelgta į kylančią riziką ypatingos svarbos infrastruktūros objektams, klimato kaitą, kibernetinio saugumo ir fizinės grėsmės. Peržiūra suteikia galimybę laiku atnaujinti mūsų sistemą.

Dėl Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą įgyta patirtis turi būti mūsų būsimų veiksmų pagrindas. Sužinojome, kaip pavojinga būti priklausomiems nuo nepatikimo energijos tiekėjo, Rusijos, kuri galų gale energetiką pavertė ginklu, ir tai mums kainavo labai daug. Pereiname prie labiau dekarbonizuotos, elektrifikuotos ir integruotos energetikos sistemos ir turime užtikrinti geresnį tarpsektorinės rizikos valdymą. Siekdama sušvelninti sutrikimus, ES turi teikti pirmenybę pasirengimui ir koordinavimui, kartu skatinti tiekimo įvairinimą, dujų poreikio mažinimą ir veiksmingą jų laikymą, taip pat tarpvalstybines jungtis. Peržiūrint esamą sistemą reikia sudaryti sąlygas tvarkingai ir už prieinamą kainą laipsniškai atsisakyti iškastinio kuro, paspartinti tvaresnių ir vietoje gaminamų alternatyvų naudojimą, taip pat išnaudoti paklausos atsako priemonių potencialą. Kalbant apie energijos tiekimo apsaugą nuo fizinių ir kibernetinių grėsmių, glaudžiai bendradarbiausime su valstybėmis narėmis, remdamiesi pažanga, padaryta atliekant infrastruktūros testavimą nepalankiausiomis sąlygomis, ES ir NATO atsparumo didinimo darbo grupė ir nustatant privalomas elektros energetikos kibernetinio saugumo taisykles.

Tiekimo šaltinių ir maršrutų įvairinimas, atsinaujinančiųjų išteklių ir švari energija, energijos vartojimo efektyvumas, taip pat energijos vidaus rinkos stiprinimas yra labai svarbūs atspariam Europos energetikos sektoriui ir ekonomikai. Sparčiau pereinant prie švarios energijos mažėja priklausomybė nuo iškastinio kuro. Turėsime toliau stiprinti jungtis ten, kur to reikia, ir gerinti energijos kaupimą. Taip pat toliau skatinsime vidaus biudžų ir biometano gamybą.

Komisija pasiūlė pirmąjį dujų paklausos telkimo mechanizmą „AggregateEU“. Jis padidino rinkos skaidrumą ir suteikė alternatyvių tiekimo galimybių Rusijos dujoms pakeisti. Remiantis šiais pirmaisiais veiksmais, paklausos telkimas bus išplėstas įtraukiant kitus produktus, kaip antai vandenilį ir kitas biržos prekes, pavyzdžiui, ypatingos svarbos žaliavas.

Taip pat turėsime sutelkti dėmesį į tiekimo saugumą ES branduolinėje pramonėje, kur labai svarbu įvairinti branduolinio kuro ciklą visais etapais. Priklausomybė nuo Rusijos apima atsarginių dalių tiekimą ir techninės priežiūros paslaugas, taip pat konversijos ir sodrinimo paslaugas. Įvertinsiu, ar į veiksmų, kuriais siekiama nutraukti energijos importą iš Rusijos, gaires būtų galima įtraukti visą branduolinio kuro tiekimo grandinę, kad būtų užtikrintas ES atviras strateginis savarankiškumas. Tuo tikslu Komisijos tarnybos bendradarbiaus su viešųjų paslaugų teikėjais ir valstybėmis narėmis, siekdamas įvairinti tiekimą ir produktų gavybą Europos civilinėje branduolinėje pramonėje.

Vandenilis iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako vandenilis bus labai svarbus dekarbonizuojant sektorius, kuriuos sunkiau elektrifikuoti. Šiuo atžvilgiu daugiausia dėmesio skirsime neseniai sutartų priemonių įgyvendinimui, kaip antai vandenilio iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimo pramonėje ir transporto sektoriuje tikslams. Ši teisinė sistema kartu su finansine parama gali paskatinti gamybą ir įsipareigojimą pirkti, o mūsų infrastruktūros planavimo procesas gali palengvinti gerai koordinuojamo Europos vandenilio tinklo plėtrą. Kad ES pramonė išliktų konkurencinga, jai reikės tiek patikimos vandenilio gamybos ES, tiek importo iš tarptautinių partnerių. Todėl, laikydamiesi persvarstytos Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvos, imsime veiksmų dėl importuojamo ir vietoje gaminamo vandenilio.

Europos vandenilio bankas paskatins švaresnio kuro rinkos plėtrą mažindamas atotrūkį tarp vis dar per didelių švariojo vandenilio gamybos sąnaudų ir pramonės pajėgumo mokėti. Remdamasis iki šiol įgyta patirtimi, bendradarbiausiu su už klimata, nulinį taršos balansą ir švarų augimą atsakingu Komisijos nariu dėl būsimų aukcionų, kad paremčiau švariojo vandenilio gamybą ES viduje. Be to, bendradarbiaudami su valstybėmis narėmis, sparčiau dirbsime siekdami plėtoti Vandenilio banko tarptautinį aspektą, kad būtų sudarytos palankesnės importo sąlygos ir sukurta ekonominių galimybių šalyse partnerėse.

Be to, dekarbonizuojant sektorius, kuriuose atsisakyti iškastinio kuro sunku, svarbus vaidmuo tenka anglies dioksido surinkimui, naudojimui ir saugojimui (CCUS), todėl bendradarbiausiu su už klimata, nulinį taršos balansą ir švarų augimą atsakingu Komisijos nariu, kad būtų sudarytos tinkamos pagrindinės sąlygos pasiekti šį tikslą, taip pat daug dėmesio skirsiu CO₂ infrastruktūrai.

Lankstumo sprendimai, tiek kaupimo, tiek reguliavimo apkrova, yra būtini siekiant padidinti mūsų energetikos sistemos efektyvumą ir geriau integruoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją, taip sumažinant energijos sąnaudas. Platesnis jų diegimas bus naudingas tiek namų ūkių, tiek pramonės vartotojams, nes sumažės kainų svyravimas ir brangus atsinaujinančiųjų išteklių energijos ribojimas, taip pat bus optimizuotos investicijos į tinklą. Turime šalinti kliūtis, trukdančias daug plačiau taikyti lankstumo sprendimus, kad paspartintume investicijas į šiuos sprendimus ir pateiktume gaires valstybėms narėms.

Siekiant skatinti elektrifikaciją, elektrifikavimo veiksmų planu galima vadovautis šalinant kliūtis ir sparčiau užtikrinant galimybę naudotis elektros energija tiek pramonei, tiek namų ūkiams, kurie šildymo, transporto ir kitoms energijos reikmėms vis dar naudoja iškastinį kurą.

Kaip už energetiką ir būsto sektorių atsakingas Komisijos narys, daug dėmesio skirsiu mūsų tinklų plėtrai ir modernizavimui, kad būtų užtikrintas veiksmingas perėjimas nuo iškastinio kuro prie švarios energijos. Kartu su už klimata, nulinį taršos balansą ir švarų augimą atsakingu Komisijos nariu pasiūlysiu sistemą, pagal kurią bus mažinamos ir palaipsniui nutraukiamos subsidijos iškastiniam kurui. Mums reikia greitai ir patikimai įgyvendinti pagrindinius tarpvalstybinius infrastruktūros projektus, taip pat ES tinklų veiksmų planą, numatant konkrečius veiksmus, kaip paspartinti elektros tinklų, taip pat ir skirstomųjų, modernizavimą ir kūrimą. Tai ypač svarbu ir siekiant 15 proc. tinklų sujungimo tikslo.

Tai bus grindžiama esamos tinklų teisinės sistemos vertinimu, siekiant nustatyti priemones, kuriomis būtų optimizuotas tinklų planavimas visose valstybėse narėse, paspartintas leidimų išdavimas, užtikrintas veiksmingas esamos infrastruktūros naudojimas, tinklai taptų išmanesni, taip pat būtų racionalizuotos ir supaprastintos planavimo procedūros. Kad galėtume veiksmingai diegti energetikos pertvarkai būtinus tinklus, mums reikia bendradarbiavimo tiek jūroje, tiek sausumoje strategijos, grindžiamos tvirtesniu regioniniu bendradarbiavimu, tinkamu sąnaudų ir naudos paskirstymu, taip pat novatoriškais finansavimo modeliais. Taip pat bendradarbiausiu su už darnųjį transportą ir turizmą atsakingu Komisijos nariu, siekdamas užtikrinti, kad transporto ir energetikos infrastruktūros plėtra būtų suderinta taip, kad būtų galima prisitaikyti prie ateityje didėjančios elektros energijos paklausos transporto sektoriuje.

Kaip matyti iš M. Draghi ir L. Lettos pranešimų, investicijos į švarios energijos infrastruktūrą yra pagrindinis ateinančių metų prioritetas. Kad paremčiau šį darbą, pasiūlysiu specialią Europos investicijų į švarią energiją strategiją, apimančią rizikos mažinimo iniciatyvą, kuria siekiama pritraukti privataus kapitalo. Tai bus labai svarbu siekiant teikti pirmenybę investicijoms į švarią energiją, be kita ko, į infrastruktūrą.

Taip pat užtikrinsiu, kad būtų naudojami priemonės „NextGenerationEU“ ir dabartinio biudžeto ištekliai. Užtikrinsime, kad būtų panaudota mūsų biudžeto galia pritraukti privačių investicijų ir sumažinti jų riziką.

8. Kokie bus pagrindiniai veiksmų plano dėl įperkamos energijos kainų elementai? Kokių konkrečių priemonių imsitės, kad būtų sumažintos energijos kainos namų ūkiams, įmonėms ir pramonės šakoms, ypač energijai imlioms pramonės šakoms? Kaip ketinate toliau spręsti energijos nepritekliaus problemą? Kaip planuojate išplėsti elektros energijos pirkimo sutarčių ir sutarčių dėl kainų skirtumų naudojimą, kad būtų užtikrintos konkurencingos kainos? Kokia jūsų pozicija dabartinėse energijos rinkos prekybos zonose? Kokie yra jūsų konkretūs planai dėl pirmojo Europos įperkamo būsto plano ir Europos būsto statybos strategijos, atsižvelgiant į ES ir valstybių narių kompetencijų šioje srityje? Kokia, jūsų nuomone, yra pagrindinė Europos įperkamo būsto plano, Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos ir Pastatų energinio naudingumo direktyvos sinergija? Kokios erdvės, jūsų nuomone, būtų galima padidinti energijos vartojimo efektyvumo ir renovacijos finansavimą pagal kitą DFP? Kaip ketinate siekti tikslo užtikrinti nuo iškastinio kuro nepriklausomą ir įperkamą šildymą bei vėsinimą? Kokį vaidmenį, jūsų nuomone, atlieka saulės šildymas, geoterminis ir centralizuotas šildymas? Kaip užtikrinsite, kad ES priemonėmis būtų sprendžiama didelių būstų ir kaimo vietovių izoliacijos problema? Kaip prisidėsite prie tolesnio naujojo europinio bauhauzo plėtojimo?

Pastarojo meto energetikos krizę sukėlė iškastinio kuro tiekimo sukrėtimai ir kainų šuoliai primena energijos įperkamos svarbą tiek įmonėms, tiek namų ūkiams. Išlaidos energijai trukdo ES konkurencingumui ir menkina paramą energetikos pertvarkai. Namų ūkių ir įmonių išlaidų energijai mažinimas bus vienas iš pagrindinių mano kadencijos prioritetų. Įperkamos energijos veiksmų planas yra pagrindinė švarios pramonės kurso, kuris turi būti pristatytas per pirmąsias 100 kitos Komisijos kadencijos dienų, dalis.

Norint sumažinti energijos sąnaudas, reikia sparčiau diegti konkurencingą švarią elektros energiją, šalinant infrastruktūros ir reguliavimo kliūtis, įskaitant atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir tinklų leidimų išdavimą, ir

didinti energijos vartojimo efektyvumą tvirtoje energetikos sąjungoje. Veiksmų planu bus sustiprintas energetinis saugumas ir paskatintos investicijos, kartu remiant pramonės, taip pat ir imlios energijai, sektorius ir namų ūkius, kad būtų užtikrinta galimybė apsirūpinti įperkama energija. Taip pat sieksiu mažinti sistemos sąnaudas, stiprinti Europos diplomatijos energetikos srityje vaidmenį, skatinti piliečių dalyvavimą ir užtikrinti visiems teisingą pertvarką.

Neseniai parengtos Europos elektros energijos rinkos modelio reformos įgyvendinimas yra ypač svarbus siekiant padidinti galimybes apsirūpinti įperkama ir saugia švaria energija ir skatinti piliečių dalyvavimą energetikos pertvarkoje. Siekdami paspartinti sąskaitų už elektros energiją atsiejimą nuo nepastovių iškastinio kuro kainų, glaudžiai bendradarbiausime su valstybėmis narėmis, kad viešoji parama, teikiama sudarant sutartis dėl kainų skirtumo, būtų palanki konkurencijai ir rinkai ir padidintų galimybes sudaryti elektros energijos pirkimo sutartis, kurios ypač svarbios energijai imlioms pramonės šakoms.

Prieiga prie atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir didesnis energijos vartojimo efektyvumas pastatuose taip pat bus labai svarbūs sprendžiant energijos nepritekliaus problemą, kuri kelia didelį susirūpinimą, taip pat ir dėl įperkamo būsto (žr. atsakymą į 4 klausimą).

Be to, turime spręsti didėjančių sistemos sąnaudų, pavyzdžiui, tinklo mokesčių, mokesčių ir rinkliavų, kurie šiandien sudaro trečdalį vartotojų sąskaitų už elektros energiją, problemą. Kartu su už klimata, nulinį taršos balansą ir švarų augimą atsakingu Komisijos nariu apsvaistysiu, kaip užtikrinti, kad mokesčiai neturėtų neigiamo poveikio energijos kainoms ir ES pramonės konkurencingumui, o kartu būtų remiami perėjimo prie švarios energijos tikslai. Siekiant visapusiškai pasinaudoti energetikos pertvarkos nauda ir sumažinti jos išlaidas, įperkamos energijos veiksmų plane bus išdėstytos priemonės, kuriomis siekiama sutelkti privačias investicijas, pagerinti tinklo planavimą, padidinti skaitmenizaciją ir optimizuoti esamo tinklo naudojimą. Juo taip pat bus skatinamas lankstumas, siunčiami tinkami vietos signalai investuoti ten, kur labiausiai reikia, ir nustatoma patobulinta energijos vidaus rinkos valdymo sistema, tinkama tikrai integruotai Europos sistemai tvirtoje energetikos sąjungoje.

Turime paspartinti projektus, kurie vartotojams teikia švarios energijos naudą. Turime paspartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių, energetikos infrastruktūros ir energijos kaupimo leidimų išdavimą. Elektros energijos sektorius ir toliau yra prioritetas, o šildymo ir vėsinimo dekarbonizacijai, kad būtų galima atsižvelgti į skirtingas aplinkybes, reikės įvairių sprendimų, tokių kaip šilumos siurbliai, saulės šiluminė energija, geoterminė energija ir centralizuotas šilumos tiekimas. Esm visapusiškai įsipareigojęs spartinti šių sprendimų įgyvendinimą, bendradarbiaudamas su valstybėmis narėmis, pramonės atstovais ir finansų įstaigomis.

Pirmininkė patikėjo man parengti pirmąjį Europos įperkamo būsto planą. Nors pagrindinė atsakomybė už būsto politiką ir investicijas į jį ir toliau tenka valstybėms narėms, ES teisinėms, politikos ir finansavimo priemonėms gali tekti strateginis vaidmuo (daugiau informacijos pateikta atsakyme į 3 klausimą). Pradėtos įgyvendinti persvarstytos direktyvos: Energijos vartojimo efektyvumo direktyva, Pastatų energinio naudingumo direktyva ir Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyva. Valstybės narės rengia šildymo ir vėsinimo planus atitinkamoms savivaldybėms, nustato pažeidžiamus vartotojus, kuriems reikia specialių veiksmų, rengia nacionalinius pastatų renovacijos planus, apimančius nacionalines priemones, kuriomis pirmiausia renovuojami prasciausi pastatai, ir numato ilgalaikį planavimą, kurio reikia investuotojams. Šios pastangos turės būti neatsiejama Europos įperkamo būsto plano dalis. Be to, spartesnis naujo Statybos produktų reglamento įgyvendinimas leis gamintojams tiekti produktus, reikalingus Pastatų energinio naudingumo direktyvai įgyvendinti.

Labai svarbu pritraukti daugiau privataus finansavimo ir padidinti jo veiksmingumą siekiant užtikrinti, kad energijos nepriteklių patiriantys namų ūkiai ir labai mažos įmonės gautų naudos iš efektyviai energiją vartojančių namų, verslo ir technologijų ir taip sumažintų savo sąskaitas. Kartu su Europos energijos vartojimo efektyvumo finansavimo koalicija įvertinsime energijos vartojimo efektyvumo finansavimą ir į ES investicijų į švarią energiją strategiją įtrauksime investicijas į energijos vartojimo efektyvumą.

Pastatai yra labai svarbūs socialiai teisingai ir tvariai pertvarkai ir kartu suteikia galimybę didinti statybos sektoriaus konkurencingumą. Dinamiškas ir stiprus statybos sektorius yra būtina sąlyga siekiant užtikrinti įperkamus ir saugius pastatų prieinamumą ir tvarią apstatytą aplinką. Įgyvendindami Europos įperkamo būsto planą parengsime būsto statybos strategiją būsto pasiūlai remti. Tai apimtų priemones, kuriomis mažinamos statybos išlaidos, didinamas statybos sektoriaus našumas, diegiama daugiau novatoriškų sprendimų, pavyzdžiui, serijinė renovacija, kuria remiami startuoliai ir socialinės inovacijos, ir didinamas pramonės aplinkosauginis veiksmingumas. Remdamas už aplinką, hidrologinį atsparumą ir konkurencingą žiedinę ekonomiką atsakingą

Komisijos nari, ketinu kurti naujojo europinio bauhauzo (NEB) ir ES įperkamo ir tvaraus būsto poreikių sinergiją, propaguodamas tris pagrindines jo vertybes – tvarumą, įtraukumą ir estetiką.

Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto klausimai

9. Kaip numatote peržiūrėti valstybės pagalbos taisykles kartu su vykdomuoju pirmininko pavaduotoju, atsakingu už švarią, teisingą ir konkurencingą pertvarką, kad būtų sudarytos sąlygos taikyti paramos socialiniam būstui priemonės? Ar svarstytumėte galimybę sukurti kategoriją, kuriai būtų taikoma išimtis ir kuri apimtų įperkama būstą vidutinės rinkos nuomojamiems namų ūkiams kaip visuotinės ekonominės svarbos paslaugą (VESP) ir kokiomis sąlygomis?

Jei būsiu patvirtintas Komisijos nariu, vadovaudamasis savo įgaliojamoju raštu remsiu už švarią, teisingą ir konkurencingą pertvarką atsakingą vykdomąjį pirmininko pavaduotoją jam vykdamas užduotį pateikti peržiūrėtas valstybės pagalbos taisykles, kad būtų sudarytos sąlygos taikyti paramos būstui priemonės, ypač įperkama efektyviai energiją vartojančiam ir socialiniam būstui. Šių taisyklių nagrinėjimas yra platesnio iniciatyvų rinkinio, kuris bus įtrauktas į būsimą Europos įperkamo būsto planą, dalis. Atlikdami šį darbą daug dėmesio skirsime tam, kad būtų pasiekta tinkama pusiausvyra ir užtikrinta, kad bet kokia valstybės pagalbos taisyklių išimtis įperkama būstui neišstumtų privačių investicijų ir nepagrįstai neiškraipytų konkurencijos būsto rinkoje. Daugiau informacijos pateikiama mano atsakyme į 5 klausimą.

Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto klausimai

10. Kokia jūsų nuo iškastinio kuro nepriklausomos energetikos sąjungos vizija? Kaip planuojate stiprinti energetinio saugumo sinergiją ir suderinti su išmetamųjų teršalų mažinimo tikslais? Kaip paspartinsite atsinaujinančiųjų išteklių energijos diegimo tempą, kad būtų pasiekti 2030 m. ES atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslai, be kita ko, visapusiškai įgyvendinant planą „REPowerEU“ ir sprendžiant su leidimų išdavimu susijusių vėlavimų problemą? Kokį vaidmenį atsinaujinančiųjų energijos išteklių srityje numatote įperkama energijos kainų veiksmų plane? Atsižvelgiant į teisingą pertvarką, kaip supaprastinsite dabartinių ES teisės aktų pastatų ir statybos srityje įgyvendinimą, kad būtų sumažinta administracinė našta tiek įmonėms, tiek vartotojams, ir kaip būtų galima remti jų namų renovaciją ir priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą, be kita ko, pasitelkiant Socialinį klimato fondą, ypač mažas pajamas gaunantiems namų ūkiams?

Tvirta energetikos sąjunga turėtų sudaryti sąlygas tiekti įperkama švarią energiją Europos namų ūkiams ir įmonėms, didinti energetinį saugumą ir užtikrinti teisingą perėjimą prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos iki 2050 m., dalyvaujant visiems subjektams. Spartesnis atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimas ir jų integravimas į energetikos sistemą prisideda prie energetinio saugumo ir yra labai svarbus siekiant mūsų klimato tikslų už prieinamą kainą, nes mūsų ekonomika darosi mažiau priklausoma nuo importo ir visapusiškai pasinaudojama pigesnių atsinaujinančiųjų energijos išteklių nauda.

Elektrifikacija, iki 2040 m. užtikrinsianti visiškai dekarbonizuotą elektros energijos sistemą, grindžiamą atsinaujinančiais energijos ištekliais ir mažo anglies dioksido pėdsako sprendimais, bus pagrindinė energetikos pertvarkos varomoji jėga. Daugiausia dėmesio skirsime 2030 m. strategijos įgyvendinimui ir vykdymo užtikrinimui, nes tai yra tvirtas 2040 m. strategijos pagrindas, o priimant būsimus sprendimus bus remiamasi įgyta patirtimi. Šiame procese dirbsiu išvien su vykdomuoju pirmininko pavaduotoju, atsakingu už švarią, teisingą ir konkurencingą pertvarką.

Sistemoje turime geriau panaudoti visą pigią švarią energiją, ypač iš atsinaujinančiųjų išteklių, ir pagerinti visos energetikos sistemos efektyvumą. Savo darbu sieksime užtikrinti, kad mūsų užmojai būtų įgyvendinti vietoje ir kad pasiektume atsinaujinančiųjų energijos išteklių tikslą – bent 42,5 proc. ir siektume dar daugiau – 45 proc. Kad šie papildomi atsinaujinančiųjų išteklių energijos pajėgumai būtų naudingi vartotojams, tiek pramonei, tiek namų ūkiams, turėsime skatinti sudaryti daugiau elektros energijos pirkimo sutarčių, efektyviau naudoti ir sparčiau plėtoti modernizuotą tinklo infrastruktūrą; užtikrinti spartesnį leidimų išdavimą ir geresnį lankstumo sprendimų, pavyzdžiui, baterijų ir reguliavimo apkrova, prieinamumą, kad sumažėtų bendros sistemos išlaidos.

Paspartinus leidimų išdavimo procedūras bus galima anksčiau užbaigti atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektus ir tai bus būtina sąlyga mūsų atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslams pasiekti ir dekarbonizacijos pastangoms įgyvendinti. Strateginiu atsinaujinančiųjų išteklių energijos diegimo planavimu, be kita ko, persvarstytoje Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvoje nustatytoje paspartintos atsinaujinančiųjų išteklių

energijos plėtos zonose, užtikrinama, kad faktinis diegimas būtų neatsiejamas nuo aplinkos apsaugos. Visiems naudingi sprendimai bus grindžiami daugiopu erdvių panaudojimu derinant aplinkos apsaugą ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos diegimą. Glaudžiai bendradarbiausiu su valstybėmis narėmis, siekdamas užtikrinti, kad mūsų naujos taisyklės, kuriomis siekiama pagerinti planavimą ir paspartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių leidimų išdavimą, būtų greitai įgyvendintos. Pradedame matyti teigiamus pokyčius vietoje, ypač valstybėse narėse, kurios naudojami naujosiomis leidimų išdavimo taisyklėmis, tačiau taip pat nagrinėsiu tolesnes idėjas, kaip paspartinti leidimų išdavimą, visų pirma dėl infrastruktūros, reikalingos ekonomiškai efektyviam atsinaujinančiųjų energijos išteklių integravimui į energetikos sistemą.

Teisingos pertvarkos kontekste pastatų renovacija yra pagrindinė galimybė sumažinti sąskaitas už energiją. Pavyzdžiui, valstybės narės turės užtikrinti, kad būtų supaprastintos viešojo finansavimo paraiškos ir procedūros. Ateityje palaikyti tolesnį dialogą su nacionalinėmis valdžios institucijomis gali padėti naujos redakcijos Pastatų energinio naudingumo direktyvos įgyvendinimo gairės.

Nuo 2026 m. iš Socialinio klimato fondo bus galima investuoti į efektyviai energiją vartojančius būstus, be kita ko, vykdant renovaciją, keičiant negyvenamųjų pastatų paskirtį ar įrengiant įperkamus socialinius būstus. Šis fondas bus labai aktualus pažeidžiamiems namų ūkiams, pažeidžiamiems transporto naudotojams ir pažeidžiamoms labai mažoms įmonėms. Todėl valstybės narės savo socialiniuose klimato planuose nustatys struktūrines priemones ir investicijas, taip pat galimą laikiną tiesioginę pajamų paramą pažeidžiamiems namų ūkiams ir padės didinti jų būstų energijos vartojimo efektyvumą arba juos dekarbonizuoti. Geresnis uždavinių nustatymas, tolesnis renovacijos ir statybos kliūčių šalinimas ir supaprastinimo priemonių nustatymas pagal Europos įperkamo būsto planą padės gauti patvirtinamųjų duomenų ir imtis veiksmų.

Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto klausimai

11. Kaip pabrėžiama Jūsų įgaliojajame rašte, būsto kokybė ir įperkamumas yra pagrindinė problema milijonams žmonių Europoje. Kaip planuojate parengti būsto statybos strategiją, visų pirma kiek tai susiję su statybos produktų vidaus rinkos įgyvendinimu ir geresniu skaitmeninimu statybos sektoriuje, kad būtų remiamas būstas ir gerinama būsto pasiūlos kokybė ir tvarumas? Be būsto pasiūlos didinimo, kaip spręstumėte sisteminės trumpalaikės nuomos problemas, kartu atsižvelgdami į neseniai priimtą trumpalaikės nuomos reglamentą, Paslaugų direktyvą ir valstybių narių subsidiarumą, ir užtikrinant veiksmingą ir prieinamą dabartinio būsto fondo naudojimą?

Būsto statybos strategija bus pagrindinis Europos įperkamo būsto plano ramstis. Iš tiesų, taikant bet kurią priemonę, kuria siekiama padidinti galimybes gauti įperkamą ir tvarų būstą, reikės didinti būsto pasiūlą. Jei nebus laikomasi visapusiško požiūrio, kils pavojus, kad būsto kainos toliau didės, o didelio našumo ir konkurencingumo stygiaus statybos sektoriuje problema liks neišspręsta.

Būsto pasiūlos nepakanka paklausai patenkinti, todėl kainos yra didelės ir auga, o piliečiai būsto neįperka. Naujų būstų statyba ir būstų renovacija 2023 m. sumažėjo 3 proc. ir numatoma, kad 2024 m. sumažės dar 6 proc. Naujų gyvenamųjų pastatų statybos išlaidos 2018–2023 m. padidėjo 34 proc., nes didesnių medžiagų ir darbo kainų nekompensuoja didesnis efektyvumas, o statybos pramonėje paprastai statoma darbu imliais būdais. Todėl jai būdingas mažas ir net mažėjantis našumas (30 proc. mažesnis nei gamybos sektoriuje), menkas inovacijų diegimas ir didelis poveikis aplinkai. Inovacijos, skaitmenizacija ir automatizavimas galėtų labai padidinti efektyvumą ir našumą, padėti sumažinti pastatų savikainą ir padidinti statybos aplinkosauginį veiksmingumą.

Atsižvelgiant į tai, naujojoje būsto statybos strategijoje būtų galima išnagrinėti keletą elementų, įskaitant: 1) naujų statybos produktų standartų kūrimą siekiant remti inovacijas ir pramonės technologijas bei metodus, kad gamintojai galėtų visapusiškai pasinaudoti bendrosios rinkos privalumais; 2) visų planavimo, projektavimo, leidimų išdavimo ir statybos etapų skaitmenizaciją, kad būtų pagerinta ir paspartinta būsto statyba ir renovacija; 3) geriausios reguliavimo ir pramonės praktikos skleidimą siekiant padėti valstybėms narėms, nacionalinėms valdžios institucijoms ir kitiems statybos ekosistemos subjektams; 4) prieigos prie statybos paslaugų visoje ES gerinimą, kad statybos ekosistema galėtų išnaudoti savo didelį ekonominės integracijos į bendrąją rinką potencialą; 5) mūsų darbo jėgos kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą, įskaitant skaitmeninius ir žaliuosius įgūdžius, siekiant padidinti našumą ir patenkinti didelę naujų ir renovuotų namų paklausą.

Kalbant apie trumpalaikės būsto nuomos paslaugą, pripažįstu, kad pastarojo meto rinkos tendencijos gali turėti poveikį įperkamam būstui ir vietos gyventojams tiek disbalanso, tiek galimybių požiūriu. Akivaizdu, kad įvairiuose regionuose ar rajonuose gali būti patiriamas skirtingas spaudimas dėl vietinės ir turizmo paklausos ir poreikiai gali skirtis. Bendradarbiausime su valstybėmis narėmis ir platformomis, kad užtikrintume greitą ir

veiksmingą reglamento įgyvendinimą, kad ES valdžios institucijos galėtų gauti tikslius ir naujausius duomenis apie trumpalaikės nuomos veiklą. Tai turėtų sudaryti sąlygas valdžios institucijoms tikslingai, remiantis patvirtinamaisiais duomenimis ir proporcingai valdyti trumpalaikės nuomos rinkas. Be to, vadovaudamasis savo įgaliojamoju raštu ir kartu su kitais atitinkamais Komisijos narių kolegijos nariais toliau nagrinėsiu, ką būtų galima padaryti siekiant spręsti sisteminės trumpalaikės būsto nuomos problemas. Toliau bendradarbiausiu su valdžios institucijomis ir suinteresuotaisiais subjektais, nagrinėdamas geriausius tolesnius veiksmus šiuo svarbiu klausimu.

Regioninės plėtros komiteto klausimai

12. Viena iš jūsų pareigų bus parengti Europos būsto statybos strategiją. Kaip ketinate suderinti statybos išlaidų mažinimą su pastatų aplinkosauginio veiksmingumo didinimu? Kokias iniciatyvas siūlytumėte imtis siekiant padidinti statybos sektoriaus našumą? Finansavimas pagal sanglaudos politiką yra labai apribotas energijos vartojimo efektyvumo didinimu būsto sektoriuje, marginalizuotų bendruomenių įtraukties skatinimu, asmenų, kuriems suteikta tarptautinė apsauga arba kurie kreipiasi dėl jos, būsto infrastruktūra. Kokių papildomų priemonių siūlytumėte ne tik pagal naują Europos įperkamo būsto planą ir padvigubintą sanglaudos politikos finansavimą, kad būtų skatinama „įperkamu būstu visiems“ statyba? Ką manote apie ES valstybės pagalbos visuotinės ekonominės svarbos paslaugoms (VESP), taikomų socialiniam būstui, taisyklių peržiūrą? Galiausiai, kokią sinergiją planuojate plėtoti tarp sanglaudos politikos fondų, EIB paramos ir kitų ES programų, pavyzdžiui, „InvestEU“ arba Socialinio klimato fondo, kad būtų užtikrinti ilgalaikiai būsto sprendimai, kurie būtų ne tik įperkami, bet ir tvarūs aplinkos bei energetikos požiūriu?

Pastatams tenka 40 proc. Europoje suvartojamos energijos ir jie išmeta šiltnamio efektą sukeliančias dujas ne tik savo eksploatavimo laikotarpiu, bet ir statybos bei griovimo etapais. XX a. 9-ajame dešimtmetyje naujiems statiniams nustatyti energinio naudingumo standartai turėjo išpūdingą poveikį. Dėl šių energinio naudingumo reikalavimų energijos suvartojimas naujuose šiuolaikiniuose pastatuose sumažėjo perpus. Tačiau juos reikia toliau tobulinti, jei norime iki 2050 m. Sąjungos lygmeniu pasiekti nulinį ŠESD balansą, o aš išpareigoju siekti šio tikslo. Be naujų didelio energinio naudingumo pastatų, padidinus renovacijos tempą (šiuo metu vis dar gerokai mažiau nei 3 proc. per metus tikslas, kurio reikia norint pasiekti Europos klimato ir energetikos tikslus) ne tik sumažės energijos suvartojimas, bet ir pagerės daugelio europiečių gyvenimo sąlygos, sumažės ES energetinė priklausomybė ir sąskaitos už energiją taps mažesnės. Be to, statyba ir griovimas yra didžiausias Europos atliekų šaltinis, sudarantis 37 proc. visų atliekų.

Todėl turime paspartinti renovaciją, kad ji būtų ekonomiškai efektyvi ir darytų mažą poveikį aplinkai. Remsiu valstybes nares, kad jos investuotų į energinę pastatų renovaciją, pirmenybę teikdamos prasčiausio energinio naudingumo pastatams. Principas „pirmiausia – prasčiausi pastatai“ yra pagrindinis Pastatų energinio naudingumo direktyvos principas ir būdas kuo labiau padidinti renovacijos naudą ir poveikį bei veiksmingiausias būdas panaudoti viešąsias lėšas. Pavyzdžiui, naujojoje būsto statybos strategijoje galėtume siekti remti inovacijas ir skaitmenizaciją statybos sektoriuje, įskaitant novatoriškus pramoninius metodus, pvz., statybą ne pačiame objekte, nes tai padidins sektoriaus našumą ir padės sumažinti pastatų savikainą (taip pat žr. atsakymą į 11 klausimą). Kartu su atitinkamais Kolegijos nariais ir valstybėmis narėmis taip pat išnagrinėsiu, kaip pagerinti prieš griauiant pastatą (prieš renovacijos ar griovimo darbus) atliktino audito (dar vadinamo atliekų auditu) struktūrą ir jo procesus skaitmenizuoti, siekiant nustatyti medžiagas, kurias galima vėl panaudoti ar perdirbti, taip pat tvarkyti pavojingas medžiagas.

Be to, medžiagų trūkumą galima sumažinti gerinant žiedinį pakartotinį naudojimą ir perdirbimą, įvairinant tiekiamą ir naudojant pažangiausias medžiagas ir kartu sumažinti mūsų priklausomybę nuo žaliavų ir skatinti inovacijas. Naujasis Statybos produktų reglamentas tai palengvins, nes bus atnaujinta daugiau kaip 400 Europos statybos produktų standartų. Pagal atnaujintus darniuosius Europos standartus apie rinkai pateikiamus produktus bus pateikiama patikima skaitmeninė informacija. Tai apima aplinkosaugos duomenis, pvz., anglies dioksido pėdsaką, taip pat informaciją apie perdirbtųjų medžiagų dalį, perdarymą ir remontą. Siekiant sukurti bendrąją statybos produktų pakartotinio naudojimo rinką bus nustatyti konkretūs naudotų produktų standartai.

Sanglaudos politika jau dabar labai padeda gerinti ES būsto sektorių, be kita ko, užtikrindama, kad būstas būtų įperkamesnis ir efektyviau naudotų energiją. Europos regioninės plėtros fondas ir Sanglaudos fondas jau finansuoja įperkamu namų statybą ir renovaciją, energijos vartojimo efektyvumo didinimą ir remia miestų plėtrą. Be to, Teisingos pertvarkos fondas padeda regionams pereiti prie žaliosios ekonomikos, be kita ko, aprūpinant būstu atleistus darbuotojus. Spartiname šias investicijas novatoriškais finansinėmis priemonėmis, įskaitant Europos investicijų banko paskolas ir dotacijas, remiamas tokiomis iniciatyvomis, kaip naujasis europinis bauhausas. Taip pat remsiu už švartą, teisingą ir konkurencingą pertvarką atsakingą vykdomąjį pirmininko

pavadootoją, kurio užduotis – pasiūlyti persvarstytas valstybės pagalbos taisykles, kad būtų galima taikyti paramos būstui priemonės, visų pirma skirtas įperkama efektyviai energiją vartojančiam ir socialiniam būstui (daugiau informacijos pateikta atsakyme į 9 klausimą). Kaip siūloma įgaliojamajame rašte, remsiu už sanglaudą ir reformas atsakingą vykdomąjį pirmininko pavadootoją, jam rengiant pasiūlymą, pagal kurį valstybės narės galės padvigubinti savo sanglaudos investicijas į įperkama būstą.

Be to, siekdamas propaguoti įperkama būstą visiems, glaudžiai bendradarbiausiu su už sanglaudą ir reformas atsakingu vykdomuoju Komisijos pirmininko pavadootoju, už švairią, teisingą ir konkurencingą pertvarką atsakingu vykdomuoju pirmininko pavadootoju ir už ekonomiką ir našumą atsakingu Komisijos nariu ir taip užtikrinsime, kad būtų pateikti ilgalaikiai būsto sprendimai, kurie būtų tiek įperkami, tiek tvarūs. Mūsų bendros pastangos apims bendradarbiavimą su Europos investicijų banku siekiant sukurti europinę investavimo platformą, kad būtų skatinamos privačios ir viešosios investicijos į įperkama ir tvarų būstą (taip pat žr. atsakymą į 3 klausimą).

Taip pat bendradarbiausime su bankais ir finansiniais investuotojais Europos energijos vartojimo efektyvumo finansavimo koalicijoje, kad galėtume nustatyti, kokiais priemonėmis būtų galima didinti mūsų investicijų veiksmingumą ir padidinti privačias investicijas. Mano pozicija dėl visuotinės ekonominės svarbos paslaugų taisyklių pakeitimų išsamiai išdėstyta mano atsakyme į 5 klausimą.

Galiausiai, vadovaujant už švairią, teisingą ir konkurencingą pertvarką atsakingam vykdomajam pirmininko pavadootojui, mano kolegos Komisijos narių kolegijoje, visų pirma už žmones, įgūdžius ir parengtį atsakingas vykdomasis pirmininko pavadootojas kartu su už klimata, nulinį taršos balansą ir švarų augimą atsakingu Komisijos nariu, užtikrins investicijas ir finansavimą per Socialinį klimato fondą. Taip bus sprendžiamos problemos, su kuriomis susiduria energijos ir transporto nepriteklių patiriantys pažeidžiami namų ūkiai.

Šis požiūris užtikrins, kad mūsų būsto politika atitiktų ES masto tikslus ir padarytų konkretų teigiamą poveikį vietoje.